

Mecenatas

NORFA

koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt

MOTERIS

V A G A
KNYGŲ TINKLAS

TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Media
traffic
TV VIEŠAJAM TRANSPORTE

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

Kamerinės muzikos koncertas

Muzikinis gėlių laikrodis

ZBIGNEVAS IBELHAUPTAS (fortepijonas)

RŪTA RIKTERĖ (fortepijonas)

ROBERTAS BEINARIS (obojus)

Ansamblis **MUSICA HUMANA**

(meno vadovas ir dirigentas Robertas Beinaris)

2024 m. lapkričio 6 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

www.filharmonija.lt

PROGRAMA:

I

ANTONIO VIVALDI (1678–1741)

Trio sonata d-moll, Nr. 12, op. 1, „La Folia“, RV 63
(Gedimino Kviklio aranžuotė)

Atlieka ansamblis MUSICA HUMANA
Dirigentas ROBERTAS BEINARIS

WILHELM FRIEDEMANN BACH (1710–1784)

Sonata dviem fortepijonams F-dur, F. 10

Allegro moderato

Andante

Presto

Atlieka:

ZBIGNEVAS IBELHAUPTAS (fortepijonas)
RŪTA RIKTERĖ (fortepijonas)

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Koncertas dviem fortepijonams ir orkestrui C-dur,
BWV 1061

Allegro moderato

Adagio ovvero Largo

Fuga. Allegro

Atlieka:

ZBIGNEVAS IBELHAUPTAS (fortepijonas)
RŪTA RIKTERĖ (fortepijonas)
Ansamblis MUSICA HUMANA
Dirigentas ROBERTAS BEINARIS

II

JEAN FRANÇAIX (1912–1997)

„L'horloge de flore“ („Gėlių laikrodis“, Roberto Beinario
ir Gedimino Kviklio aranžuotė)

3 valanda – Galant de jour (Baltaziedis cestrus)

5 valanda – Cupidone bleue (Mėlynžiedė katanakė)

*10 valanda – Cierge à grandes fleurs (Žvakinis
kaktusas)*

*12 valanda – Nyctanthe du Malabar (Malabaro
jazminas)*

17 valanda – Belle de nuit (Sukutis)

19 valanda – Géranium triste (Snaputis)

21 valanda – Silène noctiflore (Naktižiedė)

Atlieka:

ZBIGNEVAS IBELHAUPTAS (fortepijonas)
RŪTA RIKTERĖ (fortepijonas)
ROBERTAS BEINARIS (obojus)
Ansamblis MUSICA HUMANA

DARIUS MILHAUD (1892–1974)

Siuita „Skaramučas“ („Scaramouche“), op. 165b
(Arūno Navako aranžuotė)

Vif

Modéré

Brazileira

Atlieka:

ZBIGNEVAS IBELHAUPTAS (fortepijonas)

RŪTA RIKTERĖ (fortepijonas)

Ansamblis MUSICA HUMANA

Dirigentas ROBERTAS BEINARIS

Pianistai **RŪTA RIKTERĖ** ir **ZBIGNEVAS**

IBELHAUPTAS nuo 1989-ųjų nenuilsdami puoselėja fortepijoninio dueto žanrą, traukia dėmesį įdomiai formuojamomis programomis, atviru, į platesnius daugiakultūrinius kontekstus kreipiančiu požiūriu, interpretacinių stereotipų nesuvaržytomis idėjomis. Abu pianistai baigė LMTA ir jos asistentūrą – stažuotę, yra M. K. Čiurlonio pianistų konkurso laureatai, 1991 m. pelnė tarptautinio fortepijoninių duetų konkurso Romoje laurus. 1997 m. šio dueto menas buvo įvertintas Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija.

Pianistų repertuare – kūriniai nuo Baroko epochos iki mūsų dienų, plačiai propaguojama XX–XXI a. muzika. Ypač daug dėmesio ansamblis skiria šiuolaikinei lietuvių muzikai: puoselėja lietuvių muzikos istoriją, redaguoja lietuviškos muzikos natų leidinius, yra daugelio lietuvių kompozitorių – Broniaus Kutavičiaus, Osvaldo Balakausko, Vytauto Barkausko, Ryčio Mažulio, Gintaro Sodeikos, Zitos Bružaitės, Justės Janulytės, Giedriaus Kuprevičiaus – kūrinii iniciatoriai ir pirmieji atlikėjai.

R. Rikterės ir Z. Ibelhauto fortepijoninis duetas nuolat koncertuoja Lietuvoje bei užsienyje. Šių pianistų atliekama muzika skambėjo tarptautiniuose festivaliuose Kanadoje („Music Niagara“), Liublianos vasaros festivalyje Slovėnijoje, Lenkijoje („Varšuvos ruduo“ ir „Silezijos šiuolaikinės muzikos dienos“), Danijoje („Musikhost“), Vokietijoje („Usedomer Musik Festival“), Baltarusijoje („Duettissimo 2011“), Rusijoje, Ukrainoje, Latvijoje, Lietuvoje (Vilniaus, Pažaislio, Thomo Manno festivaliai, „Gaida“, „Iš arti“, „Marių klavyrai“) ir daugelyje kitų. Duetas bendradarbiavo su daugeliu dainininkų, instrumentalistų, chorų, orkestrų, dirigentų, surengė recitalių Japonijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Airijoje, Latvijoje, Rusijoje ir kt. Ansamblis buvo pakviestas dalyvauti svarbiuose Vilniaus – Europos kultūros sostinės, Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai renginiuose Lietuvoje bei užsienyje. Jų koncertai transliuojami Lietuvos ir Europos radijo stočių programose, įgauta nemažai įrašų radijui ir televizijai, išleista kompaktinių plokštelių. Apie duetą Lietuvos televizijoje sukurta laida „Nacionalinis turtas“, išleista E. Ignatonio knyga „Variacijos fortepijonų dueto tema“.

Greta koncertinės veiklos abu pianistai dėsto fortepijono ir fortepijonų ansamblio disciplinas LMTA, yra Fortepijono katedros profesoriai. Nuo 2011 m. Z. Ibelhauto dvi kadencijas ėjo LMTA rektorius pareigas, R. Rikterė šiuo metu yra LMTA studijų prorektorė.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos kamerinio ansamblio **MUSICA HUMANA** kūrybinis kelias prasidėjo 1974 m., jo koncertai buvo vieni pirmųjų senosios muzikos autentiškos interpretacijos atgaivinimo Lietuvoje ženklų. Ansamblis yra atlikęs monumentalius ciklus: „Senoji Europos instrumentinė ir vokalinė muzika“, „Baroko kelias“, „Venecijos genijus Antonio Vivaldi“, „J. S. Bachas ir XX amžiaus muzika“, „J. S. Bachas ir Lietuvos muzika“, „Prancūzijos muzikos menas nuo Renesanso iki dabarties“, „Dailės ir muzikos kūrėjų vizijos“, „Musica humana juvenus“.

Kamerinių opusų ansambliai yra sukūrę ir šiuolaikiniai lietuvių kompozitoriai. O. Balakausko „Šokių siuita“, „Duetti concertanti“, B. Kutavičiaus „Kampf der Bäume“, A. Martinaičio „Cantus ad futurum“ tapo tikromis šio kolektyvo repertuaro puošmenomis.

Kai kurioms koncertinėms programoms ansamblis kviečiasi žymius Lietuvos ir užsienio solistus, chorus „Aukuras“, „Polifonija“, „Vilnius“. Išplėstos sudėties „Musica humana“ tampa orkestru. Nuo 1999 m. tokiomis pajėgomis rengiamas tarptautinis kamerinės muzikos vasaros festivalis „Kuršių nerija“, nuo 2007 m. – tarptautinis J. S. Bacho muzikos festivalis, o nuo 2019 m. – Varėnos krašto muzikos festivalis „Su Palaimintuoju Teofiliumi“. Nemažai lietuvių kompozitorių kūrinių ir didžiulio baroko muzikos repertuaro aukso fondą „Musica humana“ įrašė į kompaktines plokšteles.

Daugelį metų ansambliai vadovavo prof. Algirdas Vizgirda, o nuo 2018 m. gruodžio mėnesio jį pakeitė prof. dr. Robertas Beinaris.

Profesorius, meno daktaras **ROBERTAS BEINARIS** baigė LMTA meno aspirantūrą (prof. R. Staškaus kl.); jam suteiktas meno licenciatų laipsnis. Stažavosi Liono nacionalinėje konservatorijoje (J. L. Capezzali ir J. Guichardo kl.); studijavo LMTA doktorantūroje (prof. A. Vizgirdos ir prof. A. Žiūraitytės kl.), jam suteiktas muzikos srities meno daktaro vardas. 2023 m. R. Beinaris baigė magistrantūros studijas prof. D. Pavilionio dirigavimo klasėje, gavo simfoninio orkestro dirigento magistro laipsnį.

Obojininkas yra šešių konkursų laureatas, tarp kitų – I vieta J. Andrejo konkurse Rygoje; 2009 m. Lietuvos pučiamųjų instrumentų orkestrų čempionate pelnė geriausio solisto prizą. R. Beinaris organizuoja įvairius pučiamųjų instrumentų konkursus, festivalius ir čempionatus; įkūrė Lietuvos obojų kvintetą.

R. Beinaris grojo solo su Toskanos, Insbruko, Livo filharmonijos, Lietuvos nacionaliniu, Lietuvos valstybiniu simfoniniais, Lietuvos, Klaipėdos, Šv. Kristoforo, „Kyjivo solistų“, Hundisburgo tarptautinės akademijos, „Kremerata Baltica“, „Accademia Baltica“ kameriniais ir kitais orkestrais

bei ansambliais. Dalyvavo daugelyje muzikos festivalių; dažnai groja lietuvių kompozitorių muziką ir yra pirmas kūrinių atlikėjas; įrašė daugiau nei dešimt kompaktinių plokštelių.

R. Beinaris yra LMTA Pučiamųjų ir mušamųjų instrumentų katedros vedėjas, moko obojininkus mokyklose. Groja kameriniame ansamblyje „Musica humana“, nuo 2018 m. gruodžio yra jo meno vadovas. Nuo 2014 m. R. Beinaris įtrauktas į „Buffet Group“ (Prancūzija) medinių pučiamųjų instrumentų firmos žymiausių obojininkų sąrašą.

Antonio Vivaldi šiandieninei publikai labiausiai žinomas dėl savo koncertų ciklo smuikui ir orkestrui „Metų laikai“. Dėl savo plaukų spalvos pramintas „raudonuoju kunigu“, A. Vivaldi kurį laiką laviravo tarp religinių pareigų ir aistros muzikai, tačiau galų gale nugalėjo muzika. 25-erių paskirtas Gailėstingumo ligoninės smuikininku Venecijoje, vėliau paaukštintas į meno vadovo pareigas, ten dirbo tris dešimtmečius. Per šį laikotarpį A. Vivaldi sukūrė pačius žymiausius savo kūrinius, kurių pirmasis atlikėjas buvo ligoninės našlaičių orkestras, vadovaujant A. Vivaldi pelnęs tarptautinį pripažinimą. A. Vivaldi muzika žavi lanksčiomis melodijomis ir dinamiška ritmika, atskleidžiančiais instrumentų tembrines savybes ir technines galimybes.

Trio sonatą d-moll, Nr. 12, op. 1, „La Folia“ dviem soliniams instrumentams ir *basso continuo* šįkart atliks visas kamerinis ansamblis. Šis kūrinys priklauso A. Vivaldi sonatų ciklui op. 1, išleistam 1705 metais. Paskutinė, dvyliktoji ciklo sonata yra vienos dalies, sudaryta iš dešimties variacijų „La Folia“ tema. Ši tema kilo iš portugalų šokių muzikos ir buvo naudojama daugybės baroko kompozitorių. Manoma, kad „La Folia“ senojoje muzikoje reiškė ne konkrečią melodiją, bet specifinį minorinį komponavimo ir improvizavimo būdą. A. Vivaldi Sonata „La Folia“ prasideda ramia, ispanų laidotuvių eiseną sarabandą primenančia tema, tolesnės variacijos kupinos žėrinčio virtuoziškumo, ramios melancholijos ir smagių džiaugsmo akimirkų.

Vokiečių vargonininkas ir kompozitorius, žymiojo Johanno Sebastiano Bacho sūnus **Wilhelmas Friedemannas Bachas**, kaip ir jo tėvas, buvo pripažintas improvizacijos ir kompozicijos genijumi. W. F. Bachas buvo vienas svarbiausių kompozitorių, kūrusių barokui pereinant į klasicizmą – laikotarpiu, kai kontrapunktinį mąstymą muzikoje keitė galantiškasis stilius, pirmenybę teikiant melodingesnei muzikinei kalbai.

W. F. Bacho kūryboje dominuoja sonatos žanras. Sonata klavišiniams instrumentams tuo metu buvo palyginti naujas reiškinys, o W. F. Bachas

laikomas viena svarbiausių figūrų šio žanro raidoje. Nors galantiškasis stilius skamba paprasčiau nei polifoninė baroko muzika, W. F. Bacho sonatos iš atlikėjų reikalauja aukščiausio techninio meistriškumo.

Sonata dviem fortepijonams F-dur, F. 10

(1797) – vienas žymiausių W. F. Bacho ir rokoko laikotarpio kūrinių klavišiniams instrumentams. Ši sonata kartais vadinama koncertu, nes pirmoji jos dalis sukomponuota išplėtotą sonatos forma. Vėliau eina antroji, lyriška *Andante*. Trečioji dalis vėl primena koncertą, nes savo forma imituoja baroko orkestrui ir solistui būdingą *tutti* ir *solo* kaitos principą. Sonatos F-dur skambesys priartėja prie J. S. Bacho kūrybos stiliaus, kai kuriuose dokumentuose autorystė net yra priskiriama J. S. Bachui.

Baroko génijus **Johannas Sebastianas Bachas** laikomas vienu didžiausių visų laikų Vakarų Europos muzikos kompozitorių. J. S. Bachas sujungė iki tol egzistavusius muzikos stilius, formas ir tradicijas, praturtindamas jas naujovėmis. Šio kompozitoriaus kūrybinis palikimas įspūdingas – daugiau kaip tūkstantis kūrinių, tarp jų visi barokui būdingi žanrai, išskyrus operą. Koncerto žanro subtilybių J. S. Bachas mokėsi iš italų, sukūrė jų įvairiems soliniams instrumentams ir orkestrui.

Koncertas dviem fortepijonams ir orkestrui

C-dur (1730) originaliai buvo sukomponuotas dviem klavesinams ir orkestrui. J. S. Bacho muzikos tyrinėtojai mano, kad tai vienintelis kompozitoriaus koncertas, kurį jis kūrė specialiai klavesinui, netranskribuodamas savo paties kitiems instrumentams sukurtų kūrinių. Akompanuojančio orkestro vaidmuo čia minimalus – J. S. Bachas sutelkė visą dėmesį į solinių instrumentų duetą, tad kai kurie atlikėjai mano, kad orkestro partija galėjo būti pridėta vėliau.

Prancūzų neoklasikas **Jeanas Françaix** nuo pat vaikystės pasižymėjo išskirtiniais muzikiniais gabumais. Dešimtmetį J. Françaix muzikos teorijos mokiusi garsioji kompozitorė Nadia Boulanger teigė, kad jaunasis kompozitorius gimė jau žinodamas harmonijos pagrindus, o pats Maurice'as Ravelis įvertino ne tik jaunojo kūrėjo talentą, bet ir ypatingą smalsumą. Netrukus naujas jo kompozicijas grojo žymiausi to meto atlikėjai ir dirigavo žymiausi to meto dirigentai.

„Gėlių laikrodis“ (1959) obojui ir orkestrui buvo sukurtas Filadelfijos orkestro obojų grupės koncertmeisterio Johno de Lancie užsakymu, šis ir grojo per kūrinių premjerą 1961-aisiais. Nuo tada „Gėlių laikrodis“ laikomas vienu svarbiausių kūrinių obojaus repertuare. Šį kartą kūrinyje nuskambės aranžuotu pavidalu – prie solisto Roberto Beinario ir ansamblio „Musica humana“ jungiasi fortepijoninis R. Rikterės ir Z. Ibelhaupto duetas.

Kiekviena „Gėlių laikrodžio“ dalis – tai maža muzikinė mizanscena, vaizduojanti vis kitą paros laiką ir jo metu pražystančią gėlę. Parašyti šį kūrinių J. Françaix įkvėpė XVIII a. švedų botaniko Carlo Linnaeuso sugalvotas sodo planas, kuriame paros laiką rodo konkrečiu paros metu prasiskleidžiantis augalas.

Darius Milhaud laikomas vienu produktyviausių XX a. kompozitorių. Šešių prancūzų kompozitorių grupės, pasivadinusios „Šešetu“, narys domėjosi džiazu ir braziliška muzika, kurios rado atgarsį jo paties kūryboje. Ypatingas D. Milhaud nuopelnas muzikos istorijai – indėlis į politonalios muzikos sferą. Drąsus ir individualus kompozitoriaus stilius ypač ryškus jo baletuose, tačiau jis kūrė įvairių žanrų muziką, tarp kurių ypatingą vietą užima muzika teatrui.

Siuita dviem fortepijonams (šįkart atliekama fortepijoninio dueto ir orkestro) **„Skaramučas“** (1937) – vienas tokių kūrinių. Pirmoji ir trečioji siuitos dalys skambėjo per Molière'o pjesės „Skraidantis gydytojas“ adaptaciją, pastatytą režisieriaus Henrio Pascaro teatro trupės „Théâtre Scaramouche“ („Skaramučo teatras“). Iš čia ir kilo siuitos pavadinimas. Antrosios dalies tema buvo sukurta poeto Jules'io Supervielle'io operai „Bolivaras“.

Kiekviena siuitos dalis perteikia skirtingas nuotaikas, tačiau pavadinimai čia veikia tik kaip tempo nuorodos, o ne užuomina į konkrečią programą. Pirmojoje dalyje *Vif* kompozitorius cituoja vaikiškas liaudies dainas, antroji *Modéré* imituoja prancūzišką baroko uvertiūrą, trečioji *Brazileira* – tai muzikinis D. Milhaud įspūdis iš kelionės į Braziliją.

Redaktorė *Justina Paltanavičiūtė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv